

Door Weer en Wind

Verantwoordelijke uitgever Koen Maes - Beukhoutstraat 50 - 8650 Houthulst

sercu

office & automation

BRUGSESTEENWEG 380
8800 ROESELARE

de kantoorshop

voor bedrijf en privé

fax • kopie • print • computers
netwerken • internet • IT-service
tijdsregistratie • telefonie • meubilair
kasregisters • digitaal dicteren
toners & cartridges
papierwaren • schoolartikelen
eigen hersteldienst

VRIJE INGANG

www.sercu.be

sercu

office & automation

fax - kopie - print
netwerken - computers
IT service
tijdsregistratie
telefonie - meubilair - kasregisters
papierwaren - digitaal dicteren
toners & cartridges
eigen hersteldienst

www.sercu.be

bvba **Demees**
verzekeringen

Wilgenstraat 128
8800 ROESELARE
tel./fax 051 20 27 78
CDV inschrijvingsnr. 16740

Wij plaatsen alle verzekeringen
bij alle eersterangsmaatschappijen

Jan Demees
Wilgenstraat 128
8800 Roeselare
tel./fax 051 20 27 78

Stefaan Demees
Eugeen Van Oyestraat 12
8800 Rumbeke
tel. 051 54 65 81

Sodiro VZW

Erkend sociaal werkgeverssecretariaat

e-mail: sodiro@sodiro.be website: www.sodiro.be

HOOFDZETEL (RING)

Ovenstraat 37
8800 Roeselare
Tel. 051 26 90 80
Fax 051 26 90 65

CENTRUMVESTIGING

Noordstraat 47
8800 Roeselare
Tel. 051 26 90 50
Fax 051 26 90 55

Superlatieven

Terwijl we al enkele dagen kreunen onder de hitte, verpulvert superatleet Usain Bolt in Berlijn de meest tot de verbeelding sprekende snelheidsrecords. Het geeft ons een gevoel van bewondering en fierheid voor het aftasten van de fysieke prestaties, resultaat van een intensieve training, zorgvuldige begeleiding, ideale uitrusting en wedstrijdstandigheden en uiteraard hééééél veel talent.

Na een zomer waarin we onze horizon drift konden botvieren, start nu weer de meest massale zuidelijke exodus van miljoenen migrerende dieren. Op eigen kracht, vaak met de weergoden tegen en meestal zelfs zonder begeleiding van de ouderdieren als coaches. Geen tribunes met juichende supporters, maar non-stop onderweg, voortdurend blootgesteld aan gretige predatoren - waar ook wij deel van uitmaken - en vaak uitgeput bij aankomst. Vogels

van hooguit een tiental gram trekken vijandige zeeën en woestijngebieden over, gedreven om hun winterkwartieren tijdig te halen. Een wonder dat velen het nog kunnen halen. Hoeveel records voor uithouding, snelheid en navigatie worden hier telkens gebroken? Ook dit dwingt eerbied en respect af, hoe naamloos het ook gebeurt. Tegenover deze prestatie moeten we zeker het onderspit delven. Als we ons al zouden willen meten zonder hulp van ons technologisch vernuft.

Van dit jaarlijks dubbel fenomeen kunnen we dit najaar weer getuigen zijn, in de vele gebieden die zij als stapstenen gebruiken om de eindmeet te halen. We bieden jullie dan ook een herfststaalkaart aan met 'podiumplaatsen': in september en oktober Stambruges, de Kleiputten, de Westkust en Hannecart en niet te vergeten het weekend van 31/10-2/11 op Schouwen-

Duiveland waar voorlopig nog enkele plaatsen vrij zijn.

Er is nog goed nieuws. In de Argonne, waar we in het voorjaar 4 onvergetelijke dagen beleefden, is het bedreigde Lac de Belval, als dé parel en toevluchtsoord voor veel schaars geworden soorten, veilig gesteld is. Met een Franse partner kon Natuurpunt, dank zij de vele giften, de aankoop mogelijk maken. Het volledige bedrag is nog niet binnen, jullie steun is zeker nog welkom. Zie hiervoor verder in dit nummer. Natuur, daar doen we iets voor!

Ook dicht bij huis krijgt de Blankaart voor zijn vijftigste verjaardag eindelijk weer een ruime nattere broek, wat de natuurwaarde alleen kan doen toenemen. Benieuwd wat het wordt!

Piet

Een heel jaar natuur aan de muur

De Natuurpuntkalender 2010 ligt op jullie te wachten. Met opnieuw 13 sprankelende natuurfoto's, aangevuld met een 'litenatuurtjekort' (= kort begeleidend tekstje).

Nieuw is ook dat maandelijks een natuurfilmpje wordt gepresenteerd waarvan enkele shots op de kalender zijn afgedrukt. Die filmpjes kunnen telkens gedownload worden op de website van Natuurpunt. En er blijft veel plaats over om er je persoonlijke agenda op aan te duiden.

Je krijgt dus meer waar voor een onveranderde prijs, nl. € 7,50. Met de opbrengst financieren we de aankoop van nieuwe natuurgebieden in eigen regio.

Op de najaarsactiviteiten hebben we de kalender steeds ter beschikking. Je kunt die ook altijd bestellen bij iemand van de bestuursleden. Welkom!

Inhoud

Superlatieven	pag. 3	Werkgroepen: Broedresultaten steenuil 2009.....	pag. 15
Een heel jaar natuur aan de muur	pag. 3	Uilentocht met hindernissen.....	pag. 15
Aankondigingen: Zoogdier gezien?	pag. 4	Zwaluwen boeren niet goed	pag. 16
Herfstweekend	pag. 4	Gierzwaluw telling 2009	pag. 17
Dag van de natuur	pag. 5	Rode kelkzwam?	pag. 17
Kleiputnieuws	pag. 5	JNM	pag. 18
Week van het bos - Ter Kerst.....	pag. 6	Natuur in nood: In de branding.....	pag. 19
Paddenstoelen anders.....	pag. 7	Close-up: Madeliefje, Bellis perennis	pag. 19
Harchies - Henegouwse Kempen.....	pag. 7	Uit de oude doos	pag. 20
Voorbijge activiteiten: Vierdaagse naar Argonne.....	pag. 8	Waarnemingen.....	pag. 22
Natuurstudie: Waarom een ekster buiklijm gebruikt... pag. 10		Personalia.....	pag. 22
Vlinders langs de strooiroute	pag. 10	Colofon	pag. 22
Activiteitenkalenders	pag. 12		

ZOOGDIER GEZIEN! Doe mee op 17 en 18 oktober 2009!

Laat ons weten welke zoogdieren je gezien hebt in je tuin of in je favoriete wandelgebied!

Tijdens het weekend van 17-18 oktober 2009 organiseert de Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt het eerste Vlaamse zoogdierentelweekend. Zoogdieren zijn moeilijker waar te nemen dan vogels of vlinders, en daardoor is hun verspreiding vaak onvoldoende gekend. Daarom willen we onze zoogdieren tijdens dit telweekend extra in de kijker zetten. Als we hen willen beschermen en onze biodiversiteit in stand houden, moeten we namelijk eerst weten waar ze nog voorkomen en waardoor ze bedreigd worden. Zoogdieren zijn een belangrijk onderdeel van ons ecosysteem en daar moeten we zorg voor dragen!

Zoogdieren zitten overal, maar zijn niet altijd eenvoudig waar te nemen. Een uitzondering hierop vormen de zoogdieren die overdag actief zijn, zoals de welbekende rode eekhoorn. Andere zoogdiersoorten verraden hun aanwezigheid door hun sporen (denk maar aan een molshoop, een egelkeutel of een aangeknaagde hazelnoot). Ook via vondsten van verkeersslachtoffers of via prooien die poeslief achterlaat aan de achterdeur komen we te weten welke zoogdieren er zitten.

We willen graag weten waar jij zoogdieren of hun sporen gezien hebt. Meer informatie vind je in de **ZieZoZoogdier-brochure** (bij het Natuurblad van september, op aanvraag via info@ziezozoogdier.be of bij Natuurpunt Stu-

die, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen): je leert verschillende zoogdiersoorten herkennen en je krijgt informatie over het belang van het verzamelen van verspreidingsgegevens. We geven ook tips om je tuin zoogdier-vriendelijk in te richten. Veel plezier en alvast bedankt!

Hoe meedoen?

Geef tijdens het zoogdierentelweekend van 17-18 oktober 2009 al je waarnemingen van zoogdieren of hun sporen door via www.ziezozoogdier.be of via het formulier in de ZieZoZoogdier-brochure! Meedoen is eenvoudig: als je een zoogdier(spoor) opmerkt, zoek je op welke soort het is en laat je het ons weten. In de brochure geven we wat meer uitleg over de herkenning van 16 vrij algemene zoogdiersoorten. Meer uitgebreide informatie vind je op www.ziezozoogdier.be.

Waarnemingen buiten het telweekend

Omdat zoogdieren niet altijd gemakkelijk waar te nemen zijn, bestaat de kans dat je er helemaal geen te zien krijgt tijdens ons telweekend. Maar geen nood, je kan ook je zoogdierenwaarnemingen van buiten het telweekend doorgeven. Je hoeft je eveneens niet te beperken tot je tuin of je favoriete wandelgebied: ook waarnemingen van daarbuiten zijn welkom! Doorgeven kan via hoger vermelde kanalen, via www.waarnemingen.be of opsturen naar de Zoogdierenwerkgroep, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Herfstweekend op Schouwen-Duiveland (NL) zaterdag 31/10 tot maandag 2/11

Schouwen-Duiveland heeft genoeg te bieden om ons een weekendje bezig te houden: vogels op de inlagen, krekens en op de afgesloten riviermondingen, paddenstoelen in de

beboste duinen van Westenschouwen, wandelingen langs het strand, genieten van de waterpartijen ontstaan na het opstarten van het Plan Tureluur, enz.

Het grootste Nationaal Park van Nederland is één van de belangrijkste vogelgebieden van het land!

Praktisch: we hebben een gunstig arrangement kunnen bedingen in hotel "de Torenhoeve", Torenweg 38 in Burgh-Haamstede (www.Torenhoeve.nl).

"de Torenhoeve" is een rustig gelegen familiepark met hotel. Het hotel is van oorsprong een uit 1820 daterende duinboerderij, in 2002 volledig gerenoveerd. Het hotel beschikt over uitstekende accommodaties. Alle hotelkamers zijn voorzien van bad/douche, telefoon, TV, koelkast, ... Het hele complex ligt aan de voet van de vuurtoren van Burgh-Haamstede.

Het 17 km lange Noordzeestrand ligt op nog geen 6 minuten loopafstand van het hotel.

- Zaterdag 31 oktober: ontvangst in de late namiddag met koffie/thee en koekje, 's avonds driegangendiner (keuzemenu)
- Zondag 1 november: uitgebreid ontbijtbuffet; lunchpakket om mee te nemen, 's avonds driegangen diner (keuzemenu)
- Maandag 2 november: uitgebreid ontbijtbuffet; lunchpakket om mee te nemen.

Kostprijs:

Dit alles voor de prijs van 160 euro (vervoer inbegrepen)

Inschrijven kan door storten van 50 euro per persoon op rekening 979-9627307-62 Natuurpunt Mandelstreke en voor 25 september.

Gelieve zo vroeg mogelijk in te schrijven zodat we de kamers kunnen reserveren.

Tot dan!

Ria Wyffels (050 211392)

Dag van de Natuur op 21 en 22 november

We gooien de reservaatpoorten open: waag je kans en vlieg er met ons op **zaterdag 21 november** ook eens in. Afspraak in De Kleiputten vanaf 9u, waar je een andere kant van de reservaatwerking aan de lijve leert ondervinden. Het wordt dus niet passief genieten, maar zelf de handen uit de mouwen steken om het reservaat in goede conditie te houden, waarmee je ook met een sprong je eigen fitheidsladder opklimt!

Waarom beheerswerken in een reservaat? Een moerasgebied, zoals we in het reservaat willen behouden, is in grote natuurlijke cycli een tijdelijke overgang van een vochtig naar droger gebied. Met de typische begeleidende soorten planten en dieren. De dynamiek van overstromende rivieren, die telkens weer nieuwe moeraszones herscheppen, is in ons kleine gebied weggefallen. Niets doen betekent dat het reservaat via een moerasbos uiteindelijk naar een loofbos evolueert, wat natuurlijke successie heet.

Deze successie willen we afremmen, om een zeldzaam geworden moerasbiotop te behouden. Door gerichte boomkappingen en een aangepast maai-beheer lukt dat vrij behoorlijk. We kunnen het reservaat hier niet met zwaar materiaal te lijf gaan. Hierdoor moeten we beroep doen op man- en vrouwkracht. Enkele habitués zijn vertrouwd om met licht materiaal te werken, maar voor

het afvoer van maaisel, takken enz. hebben we jullie handen nodig. Er is licht en zwaarder werk, voor oud en jong, naar keuze. Je bent ook vrij om de ganse dag of een daghelft bij te springen. Wie over de middag blijft, serveren we ter plaatse drank, warme soep en hutsepot.

Praktisch:

We voorzien zelf in alle werkmateriaal, incl. werkhandschoenen. Best zelf laarzen en werkkledij voorzien.

We starten op 21/11 vanaf 09u00 via de reservaatparking (Babilliestraat), tot rond 16u00. Graag willen we een seintje voor wie over de middag blijft: 051/225852 of natuur.mandelstreke@scarlet.be of natuur.mandelstreke@gmail.com

Op **zondag 22 november** organiseren we samen met de milieudienst een snoeidemonstratie in een hoogstamboomgaard in de Babilliestraat.

Afspraak om 10 u op de parking van het reservaat. Een snoeizaag is welkom.

Omdat het uur nog kan wijzigen, hou je best de kalender op onze website in de gaten: www.natuurpunt.be/mandelstreke. Ook andere praktische info voor die dag zal je erop terugvinden.

Kleiputnieuws: zomerrust bedriegt

Wat we stil koesterden, zien we nu echt rondobberen: de donsjongen van de kleinste vertegenwoordiger van de futenfamilie. De dodarzen hebben duidelijk een succesvol broedsel gehad. Meerkoeten deden daar nog een schep bovenop: begin augustus waren er jongen van alle leeftijden, van bijna volwassen vogels uit een eerste nest tot pasgeboren donsjongen uit een eerste broedsel. Het wateroppervlak zag er haast zwart van en heftige burenrudies, die meestal met schijnaanvallen gepaard gaan, waren schering en inslag.

Bij een ruwe broedvogelinventarisatie telden we minstens 1 zangpost van bosrietzanger, grasmus, vink, witte kwik en fitis, minstens 2 voor tuinfluiter en zomertortel. Kleine karekiet deed nog beter. Begin juni, volop in het broedseizoen, hoorden we nog koekoek:

aan waardvogels zeker geen gebrek als we de vele zwartkoppen en heggemussen bij het vorig lijstje optellen.

Haast dagelijks hingen biddende torenvalken boven het hoger gelegen maaiveld. Sinds jaren moeten ze eindelijk weer in de buurt gebroed hebben. Sperwer en ransuil, die rond het reservaat een vast broedstek hebben, komen zich hier regelmatig 'bevoorraden'. Wat ons echter meest verraste was de aanwezigheid van een buizerd: een eenzaat of toch een broedgeval in de wijde omgeving?

Rond half juni zagen we scholekster, kleine plevier en witgatje in de omgeving: die laatste ongetwijfeld in doortrek, maar we hebben geen zekerheid van nestelen van beide andere steltlopers. In juli was het vlinderfeest. Koninginnekruid en bloeiende distels blijken de meest aantrekkelijk gedekte feesttafels. Zowel in het reservaat als op de maaibeide waren er 14 juli en net voor de

vlindertelweekend(1-2 aug) zeker 11 dagvlindersoorten present. Jacques lijstjes vermelden: oranje en bonte zandoogjes, distelvlinder (dit jaar massaal uit N.-Afrika!), atalanta, dagpauwoog, klein geaderd witje, klein en groot koolwitje, Icarus blauwtje, landkaartje, gehakkelde aurelia en groot dikkopje. We willen jullie de libellen evenmin onthouden: lantaarntje, azuurwaterjuffer, gewone oeverlibel, grote keizerlibel en paardenbijter.

Op **8 augustus: actieve dompeldag**. We speelden voor een keer grote stoorzender in het reservaat. Het zat echt mee: beregoed weer en met meer dan 50 werkwillige handen kwamen we bijna werk te kort, of liever, hebben we meer kunnen doen dan aanvankelijk gepland. Grazige ruigten en paden kregen een maaibeurt, idem voor een te dicht bebost deel van een zonnige helling. Hier pakte we vorig jaar al een perceel aan, met als reactie een massieve kruidenrijke vegetatie-explosie dit jaar. Een appetijtelijk trekpleister voor vlinders en andere bloemzoekers.

Met de vrij hoge waterstand was het riet maaien niet zo dringend, en focussten we op al te opdringerige wilgenopslag: Daar maakten we 'vegetarisch gehakt' van. Dit voerden we af naar verschillende houtstapelwallen.

De ambiance bij jong en oud zat er echt in, waardoor de dompeldag op het eind van het werk ook letterlijk beleefd werd. Een ijsvogel, voor het eerst dit jaar weer present in het gebied, had al de rustiger zijde van het reservaat opgezocht: zo'n prooigrootte is zijn ding niet.

Verfrissing en nog meer vonden we ook 's avonds bij de ingang van het gebied, met de beloofde verrassing. Wat? Dat verzwijgen we, maar de deelnemers van de werkdag bleken echt niet gehaast om naar huis af te zakken.

Al zin in een date voor volgende zomer?

Tekst: Piet
Foto's: Peter en Piet

zondag 18 oktober

TER KERST

8u30: fair trade ontbijt in Hoeve Ter Kerst

9u30: keltische bomenwandeling met heks Epona + aperitief in het bos

13u tot 17u: Hoeve Ter Kerst:

- biodiversiteitsmarkt
- expo bosknutselwerkjes van de klassen

13u tot 17u: in het bos Ter Kerst:

- vuurdemonstraties en zelf vuur maken
- houtsnijwerk: zelf houten fluitje, wandelstok of lepel maken
- bosspelen met de jeugdbewegingen
- boswedstrijd

14u tot 17u: culinaire boswandeling

14u30+16u: start geleide boswandeling

17u: prijsuitreiking boswedstrijd en bosknutselwerkjes

Iedereen welkom! Alle activiteiten zijn gratis, enkel voor het fairtrade-ontbijt dien je voor 1 oktober in te schrijven bij Eric Deruyter: 051/20 93 09 eric.deruyter@telenet.be

www.hooglede.be

www.weekvanhetbos.be

Paddenstoelen anders!

Café
FLORES

NATUUR-lijk
zijn onze gerechten en
ijsbereidingen.....
daar maken we een PUNT van!!!!

Groepsontbijt, lunch, recepties,
meetings, feesten, baby-borreltjes,
ijssalon, namiddagkoffie

Terras met strandzetels tussen
de jonge fruitbomen

Open van
maandag tot en met zaterdag
vanaf 10.00 uur tot 18.00 uur

Hartelijk welkom
Griet en het Flores-Team

Brugsesteenweg 354
8800 Roeselare
051 244 724

Paddenstoelen hebben iets mysterieus. Na een nachtje regen komen ze plotseling uit de grond, zonder dat men kan zien waaruit ze bestaan. Ze vormen geen zaden of vruchten.

Zijn het 'uitwasemingen' van de vochtige aarde?

Of sterker nog: het werk van duistere, magische krachten? Verwijzen namen als satansboleet, duivelsei, en heksenkring naar dat volksgeloof?

Is het waar dat heksen tijdens herfststormen op hun bezems door de lucht vliegen en pas in de veiligheid van een heksenkring hun magische rituelen uitvoeren? Of zijn die magische kringen de geboorteplaats van nimfen en dryaden?

Klopt het dat je na het eten van bepaalde paddenstoelen in contact kan komen met hogere krachten?

Wie geïnteresseerd is in deze culturele en etymologische aspecten van paddenstoelen, nodigen we graag uit op vrijdagavond 18 december. Dit keer geen zware theorie over biotoopkeuze en soortherkenning, maar een ontspannen avond met 'weetjes in de rand'.

Gast spreker **Hans Vermeulen, van Natuurpunt Educatie**, zal deze 'andere kant' van de paddenstoelen in woord en beeld toelichten. Wie er eerder al bij was weet dat Hans een enthousiaste en boeiende verteller is!

Praktisch

Vrijdagavond 18 december om 19.30 uur

De locatie wordt in het volgend nummer van 'Door Weer en Wind' meege-deeld.

Inschrijven noodzakelijk voor 1 december bij Koen Maes (051 72 70 01) of koenmaes_@hotmail.com

Harchies en de Henegouwse Kempen zondag 13 september

De moerassen van Harchies liggen ten noorden van het kanaal Bergen-Condé en aan weerszijden van het oude kanaal van Pommeroeul. De moerassen werden gevormd toen de ondergrondse mijngalerijen inzakten, in de periode 1925 – 1930. Harchies is nu een bijzonder gevarieerd natuurgebied met waterplassen, moeras-

sen, weilanden en mijnterrils. Meer dan 20000 vogels vinden er bescherming, waaronder zeldzame soorten als purperreiger, roerdomp, blauwborst en visarend.

Het bos van Stambrugge heeft een oppervlakte van 470 ha en was tot 1980 privé-bezit van het huis 'de Ligne'. Deze familie resideert in het kasteel van Beloeil, hier vlakbij. Het bos komt voor op een zandige bodem. Hier en daar dagzomen grote zandsteenblokken. Tot voor 1890 kwamen er dan ook verschillende zandsteengroeven voor in het gebied. Tijdens onze wandeling gaan we onze aandacht vooral richten op het 'Mer de Sable'. Deze uitgestrekte zandvlakte was ooit een rijke visvijver. Zandafzettingen vulden het echter langzaam op en er ontstond een veenachtige heide.. Nu is het gebied uitgeroepen tot natuurreservaat vanwege zijn grote verscheidenheid

aan biotopen. Naast struikheide vinden we op plekken waar de zandgrond wat vochtiger is dopheide. Op de meest drassige plekken vinden we zelfs een relictflora van zuur laagveen met onder andere zonedauw en snavelbies.

Praktisch:

We vertrekken stipt om 8.00 uur aan Roelarta. 's Voormiddags staat Harchies op het programma, in de namiddag Stambrugge. De wandelingen zijn eenvoudig, maar bij regenweer kunnen de wandelpaden in Stambrugge glad en modderig worden.

Vorige zin mag je nu al vergeten, het zal stralend warm zijn, dus kom maar gerust op uw 'teensluffers'. Meer nog: 's middags gaan we aan de 'Mer de Sable' barbecueën. We vragen dat u zelf enkele stukken vlees meebrengt. Voor de rest van de catering zorgen wij wel.

Daarom is het wel noodzakelijk om in te schrijven voor 10 september bij Peter Hantson!
peter.hantson@skynet.be of 051 203063

Argonne, een gesmaakte vierdaagse!

De Argonne-trip ligt al een tijdje achter ons, toch kan ik nog gemakkelijk enkele beelden oproepen. Vooral de Maasvallei te Stenay ligt uitgestrekt in mijn geheugen. Vochtige schrale hooiweiden in een stukje ongerepte en uitgestrekte vallei. Ratelaar, margrietten, wulpen, grauwe gorzen en zelfs enkele zangposten van kwartelkoning blijven beklijven.

In de omgeving van Beaulieu-en-Argonne maakten we een mooie boswandeling, in de stille hoop om geelbuikvuurpadden en vuursalamanders te ontdekken. Tevergeefs, maar 's avonds kwamen de vrienden uit Westland ons begroeten en hadden ze één vuursalamander van de weg geplukt. Daarna werd het beestje terug vakkundig vrijgelaten.

Wim was onze uitstekende 'Chef de cuisine' en zijn gerechten werden gesmaakt op het balkon van onze gîte. Ambiance verzekerd, ook na de aperitief.

De tweede dag vonden we na lang zoeken een mooie kalkhelling met een hele resem prachtig in bloei staande orchideeën: onder andere hommelorchis, purperorchis en hondskruid.

Het reilen en zeilen van de laatste 2 dagen verneem je hieronder van Philippe.

Zaterdag 23 mei 2009

's Morgens staat een bezoek aan Etang de roussi-pré op het programma. Hiervoor vertrekken we in het dorpscentrum van Neuville-aux-Bois. We houden eerst halt bij een voorvijver waar we getraceerd worden op een groene kikkerconcert. Ondertussen zijn we drie achterblijvers kwijt (Peter, Koen en Jacques), die achteraf gebleken op de weg van het namiddagprogramma terechtgekomen waren. Iets verder ligt de eigenlijke étang. Terug vormt zich een achterblijvende groep rond Piet, omdat hij een zangpost van een orpheusspotvogel opmerkt.

De burgemeester van Neuville-aux-Bois laat de voorhoede van de groep binnen in het kerkje van het dorp en toont dat er heel wat kosten zijn om het te restaureren. Als uiteindelijk iedereen terug samen is, houden we naast het kerkje onze picknick.

In de namiddag maken we een wandeling van Givry-en-Argonne terug naar Neuville-aux-Bois op een oude treinroute en terug via het bos. Langs een plas in het bos hebben we vooral aandacht voor de vele libellen die er rondvliegen. Op de plaats waar de weg het bos verlaat, zit een levendbarende hagedis te zonnen op een houten paal.

Zondag 24 mei 2009

's Morgens wordt de gîte opgeruimd en, terwijl de huiszwaluwen duchtig verder bouwen aan hun nesten, vertrekken we naar Evres-en-Argonne. Ter hoogte van Anes Art'gonne begint de wandeling. Dit is een vereniging die in zijn aanbod een gîte, een expositieruimte en een ezelboerderij heeft.

We moeten al onmiddellijk het riviertje La Marque oversteken. De meesten doen het via het bruggetje, verscholen tussen de struiken. Enkelen (zoals Chris en Luc) willen hun voeten afkoelen en gaan er dwars doorheen. Gelijk hebben ze, want het wordt de heetste dag van de vierdaagse. We steken een stoppelveld over en verrassen zo een ree dat ons pas laat in de gaten kreeg en wegvlucht door over een flinke haag te springen.

Over de prikkeldraad en door een bosje komen we op een andere weg die terugkeert naar het dorp. Opmerkelijk zijn de vele vogelnestjes (de orchidee) en de constante roepjes van de boompiepers in het bosje.

Liggend op het beschaduwde gras onder een rij bomen bewonderen we de hoogvliegende roofvogels: buizerd en wespindief krijgen ze als label.

Aan de rand van het dorp gekomen, luisteren we nog minuten lang naar de orpheusspotvogel.

Terug aan de wagens smaken een stuk fruit en een flinke slok water verrukkelijk.

Het aperitief en driegangenlunch in het restaurant Au Relais de la Forêt in Passavant brengt een mooi orgelpunt aan de Argonereis. Vergezeld van duizenden distelvlinders, maakt iedereen goedgemust de lange autorit huiswaarts door.

Tekst en foto's: Koen en Philippe

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAÏENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN

Algemene Bouwonderneming
Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
fax 051 21 14 59
erikdebalbvba@skynet.be

**Parketvloeren
Desimpelaere**

Fabrikant van massief parket

ZWAAIKOMSTRAAT 27
8800 ROESELARE

TEL: 051 20 09 64 FAX: 051 22 98 73

Waarom een ekster buiklijm gebruikt

*In een vorig nummer hadden we het over eksters en met uw goedvinden voegen we daar nog twee sterke verhaaltjes aan toe. Inderdaad, verhaaltjes, want het waarheidsgehalte van wat nu volgt is gering, al staat het voor waar te lezen in de *Naturalis historia*, een oud en encyclopedisch boek vol wijsheden.*

Dit boek – eigenlijk een verzameling van 37 boekdelen – was het levenswerk van de Romeinse auteur Plinius (23-79). Het bevat een schat aan informatie over de meest uiteenlopende onderwerpen, zoals het menselijk lichaam, het dierenrijk, planten, geneeskunde, kunstwerken, of zelfs hoe je papyrus maakt of edelstenen vervalst. Hij noteerde alle verhalen die hij hoorde of las. Vaak had hij het bij het rechte eind, soms vermeldt hij bij zijn anekdotes dat het verzinsels zijn, maar hij laat zich meer dan eens ringeloren door sappige praatjes als juist weer te geven. Zijn nieuwsgierigheid zou hem fataal worden. De uitbarsting van de Vesuvius vond hij zo interessant dat hij de spuwende vulkaan van dichtbij wilde gaan bekijken, maar dit experiment heeft hij niet overleefd.

Over de ekster vertelde hij in boek 10 het volgende: 'Wanneer eksters merken dat iemand hun nest bijzonder nauwlettend bekijkt, brengen ze hun eieren naar een andere plaats. Naar verluidt gebeurt dat bij deze vogels op een opmerkelijke manier, omdat hun tenen er niet op zijn gebouwd eieren op te pakken en te verplaatsen. Ze leggen namelijk een twijg op twee eieren, plakken deze er met lijm die uit hun buik komt aan vast, buigen hun kop onder het midden

van de twijg en als de eieren in evenwicht hangen, brengen ze ze ergens anders heen.' In zijn hoofdstuk over 'sprekende vogels' heeft Plinius het natuurlijk in de eerste plaats over de papegaai, van wie hij zegt dat hij 'van wijn bijzonder uitgelaten raakt'. Een vogel met menselijke trekjes dus. Maar

ook eksters kunnen soms spraakzaam zijn en daarover weet Plinius het volgende te melden: 'Eksters zijn minder beroemd [dan papegaaien] omdat ze niet van ver komen, maar ze zijn beslist spraakzamer. Ze zijn dol op woorden die ze kunnen uitspreken. Ze leren ze niet maar vinden ze wel mooi en wanneer ze zorgvuldig en geconcentreerd oefenen, verbergen ze hun ijver niet. Het is bekend dat ze sterven als een woord hun te moeilijk is, dat hun geheugen ze in de steek laat als ze niet steeds weer dezelfde woorden horen en dat ze op een verbluffende manier opvrolijken als ze ineens het woord horen dat ze zoeken. Hoewel hun uiterlijk niet opmerkelijk is, is het ook niet alledaags: voor hen is het mooi genoeg dat

ze in staat zijn de menselijke spraak na te bootsen.'

Het valt op dat Plinius een vriendelijk beeld schetst van de ekster. Dat zou later veranderen. In de middeleeuwen en de Nieuwe Tijd werd de ekster vaak geassocieerd met lijden, dood, verwoesting, ziekte. Kraaien en raven ondergingen hetzelfde lot. De vogels kwamen dikwijls voor op schilderijen die oorlog en verderf uitbeeldden, zoals bijvoorbeeld het bijna apocalyptische werk van Pieter Breugel, *De dulle griet*.

Plinius had ook belangstelling voor de vogeltrek, waarover men in de antieke oudheid natuurlijk niet goed geïnformeerd was. Plinius gaf toe dat hij niet wist waar ooeivaars vandaan kwamen of waar ze heen trokken. Toch wist hij te melden dat in de weidse vlakten van Azië een plaats ligt die 'Slangendorp' heet, waar de ooeivaars 'zich verzamelen en samenspraak houden. De laatste die aankomt rijten ze aan stukken; daarna vertrekken ze'.

Soms kan Plinius ons zelfs onoplosbare problemen uit de 21ste eeuw helpen verklaren. Zo wijdt hij een paragraaf aan de hanen, die 'heersen over hun hennen en regeren als koningen, in welk huis ze zich ook bevinden. Als enige vogel kijkt hij vaak naar de hemel en richt ook zijn sikkelvormige staart op. Daarom zijn zelfs leeuwen, de edelste van alle wilde dieren, bang voor hanen.' Zo, nu weten we waarom BHV maar niet gesplitst geraakt.

Johan Strobbe

Vlinders langs de strooi route te Roeselare

Van het groene lint dat Roeselare eertijds met Ieper verbond is er beetje bij beetje heel wat weggeknipt. Op Roeselaarse grond rest ons nog het één kilometer lange traject vanaf de Hazegodweg tot de overbrugging van de Babbillebeek. Gezien de provincie West-Vlaanderen op vandaag werk maakt van een beheersplan voor de oude spoorwegberm is het misschien juist nu wel het gepaste ogenblik om de bestaande vlindergegevens van de Roeselaarse strook te bespreken.

Een duik in mijn archieven (lees: slonzige notaboekjes en aan elkaar geniete papieren) leert mij dat het Roeselaarse deel van de spoorweg, in de periode 2000-2008, 65 keer werd bemonsterd op soorten dagvlinders en hun aantallen. De spreiding van die bezoeken lees je af van grafiek 1.

De uitsplitsing ervan per maand houdt verband met de verschillende vliegtijden van de vlinders. Zo vliegt het Oranjetipje enkel in het voorjaar en het Oranje zandoogje

amper een 30-tal dagen in volle zomer. De trekvinders zijn er uiteraard ook niet al te vroeg bij maar andere soorten hebben twee of meer generaties per jaar waardoor ze het gehele seizoen lang kunnen waargenomen worden. In totaal werden er in de periode 2000-2008 18 soorten waargenomen. Op grafiek 2 zie je dat het aantal soorten een piek bereikt in juli en dat dit aantal al tot minder dan de helft is geslonken in de septembermaand.

De naam van de waargenomen soorten vind je in de bijgevoegde tabel. Gezien de bosrandstructuur van de berm zal het niemand verwonderen dat 'de' vlinder van de spoorweg het Bont zandoogje is. Hij is er niet alleen het gehele seizoen te zien maar zijn aantallen overstijgen duidelijk deze van de andere vlinders uitgezonderd in de julimaand wanneer het Oranje zandoogje domineert (links in de tabel). In kleinere aantallen, maar trouw aanwezig, waren de drie witte Witjes, de Gehakkelde aurelia,

Boomblaauwtje, Kleine vos en Atalanta. De vele nulwaarden naast een soort kunnen te maken hebben met een korte vliegperiode (zie hoger) van die vlinder maar vanzelfsprekend ook met een soort die maar zelden gezien werd. Zo werden het Bruin zandoogje, het

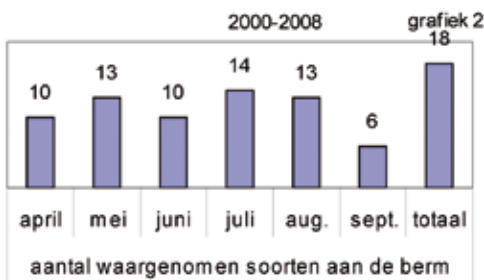
Groot dikkopje en de Citroenvlinder maar éénmaal waargenomen en dan nog telkens met maar één exemplaar ervan.

Tot slot: Met de verzamelde gegevens werd in de rechterhelft van de tabel de trefkans op een soort in een bepaalde maand te berekend... Maar daar de bezoeken lukraak in de tijd doorgingen moeten de resultaten enkel als richtinggevend beschouwd worden.

Lichtpuntje: Tijdens mijn 66-ste bezoek aan de spoorwegberm (1 juni 2009) hoorde ik voor het eerst sinds lang weer een koekoek in het populierenbosje naast de spoorwegberm.

vinders aan de spoorwegberm in 2000-2008													
gemiddeld aantal exemplaren per bezoek						soorten		kans (%) op waarneming van de soort per bezoek					
april	mei	juni	juli	aug.	sept.			april	mei	juni	juli	aug.	sept.
0,14	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	Oranjepijp		14,3	35,7	0,0	0,0	0,0	0,0
0,43	1,00	0,79	1,82	0,54	0,17	Groot koolwitje		42,9	57,1	42,9	72,7	53,8	15,7
0,00	0,36	0,43	1,82	1,46	0,33	Klein koolwitje		0,0	21,4	35,7	81,8	69,2	33,3
0,43	1,29	0,57	1,00	1,31	0,50	Klein geaderd witje		28,6	64,3	35,7	63,6	61,5	33,3
0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	Citroenvlinder		0,0	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Kleine vuurvlinder		0,0	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0
0,43	0,21	0,21	0,18	0,23	0,00	Boomblaauwtje		28,6	21,4	14,3	18,2	23,1	0,0
1,43	0,50	0,00	0,55	0,00	0,00	Dagpauw oog		85,7	28,6	0,0	27,3	0,0	0,0
0,00	0,07	0,88	0,00	0,23	0,00	Distelvlinder		0,0	7,1	21,4	9,1	15,4	0,0
0,29	0,64	1,57	1,82	0,92	0,33	Atalanta		14,3	35,7	64,3	81,8	69,2	33,3
1,29	0,21	0,14	0,00	0,00	0,00	Kleine vos		57,1	21,4	7,1	9,1	7,7	0,0
0,57	0,43	0,14	2,09	0,38	0,33	Gehakelde aurelia		42,9	21,4	14,3	72,7	23,1	15,7
0,43	1,95	0,00	4,00	0,77	0,00	Landkaartje		28,6	50,0	0,0	72,7	23,1	0,0
0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	Bruin zandoogje		0,0	0,0	0,0	0,0	7,7	0,0
0,00	0,00	0,00	1,18	1,62	0,00	Oranje zandoogje		0,0	0,0	0,0	72,7	46,2	0,0
3,29	4,50	2,50	7,27	3,92	3,83	Bont zandoogje		71,4	92,9	78,6	81,8	100,0	100,0
0,00	0,00	0,00	0,45	0,15	0,00	Zwartsrietdikkopje		0,0	0,0	0,0	18,2	7,7	0,0
0,00	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	Groot dikkopje		0,0	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0

Jacques Vanderhaeghe

HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN

BVBA
HOUTHANDEL CARPENTIER

Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLEDE
TEL. 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52

defieuw
druck
BVBA

Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be

Met eigen wagens vanaf hoek Meiboomlaan-Lindenstraat (Roularta)	Gezinsuitstap	Publieksactiviteit	Fietsuitstap
Busuitstap	Uitstapverantwoordelijke		Uitstap geschikt voor fotografen
Lunchpakket meebrengen	Vertrekuur	gids	Leiding

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld op onze website www.natuurpunt.be/mandelstreke

Vr 11 september Nacht van de vleermuis in park Mariënstede te Dadizele J.-P. Vandamme 051 77 12 13
 20:30-23:00
 Remi Dewittr. 6 Dadizele
 Organisatie: kern De Reiger

Park Mariënstede is gelegen in de schaduw van de Basiliek. De tuin van het voormalig reitruithuis situeert zich midden de dorpskern van Dadizele. Slechts sinds 1999 is het open voor het publiek. In 2003 werd het project voor de heraanleg goedgekeurd. Pas in mei 2008 werd het vernieuwde park officieel ingehuldigd. Het bevat o.a. een oude ijskelder die ingericht is als vleermuisverblijf. In de buurt hiervan zullen we met een batdetector luisteren naar overvliegende vleermuizen. Achteraf is er een diavoorstelling over vleermuizen in het parkkasteel. Inschrijven bij Jean-Pierre Vandamme: tel. 051 77 12 13. Inkomgeld is 1 euro (voor een natje en een droogje)

Zo 13 september Stambruges en zijn zandzee "Mer de sable" Peter Hantson 0486/899 444
 08:00
 Organisatie: Zwalimo
 09:00 kerk Stambruges

Zo 20 september Open natuurwandeling Kleiputten - Rumbeke Piet Desmet 0484/658 233
 10:00-11:30
 parking Babilliestraat

Zo 27 september Opendeurdag Vogelopvangcentrum Beernem 0484/658 233
 14:00-17:30
 Bulskampveld

Za 3 oktober Natuurpunt Trefdag in Antwerpen
 09:15-17:00

Zo 11 oktober Hannecartbos en Westkuststrand Koen Maes 0473/566 186
 08:30
 Organisatie: Zwalimo
 09:30 De Nachtegaal, Olmendreef 2 – De Panne

Weekend 17-18 oktober ZieZoZoogdier Zoogdierentelweekend

Zo 18 oktober Biodiversiteitsdag te Hooglede in de week van het bos Els Verhaest 051/231 391
 08:30-18:00
 Hoeve ter Kerst Organisatie: Gemeente Hooglede

Zo 18 oktober Biodiversiteitsdag te Hooglede in de week van het bos Els Verhaest 051/231 391
 08:30-18:00
 Hoeve ter Kerst Organisatie: Gemeente Hooglede

Zo 18 oktober Open natuurwandeling Kleiputten - Rumbeke Piet Desmet 0484/658 233
 10:00-11:30
 Organisatie: 't West-Vlaamse hart
 parking Babilliestraat

Zo 18 oktober Biodiversiteitsdag te Hooglede in de week van het bos Els Verhaest 051/231 391
 08:30-18:00
 Hoeve ter Kerst Organisatie: Gemeente Hooglede

Za 31/10 - ma 02/11 Weekend naar Schouwen-Duiveland Ria Wyffels 0497/993 189

Za 21 november Dag van de Natuur in de Kleiputten van Rumbeke Piet Desmet 0484/658 233
 09:00-16:00
 Winterwerkdag – vooraf inschrijven!
 parking Babilliestraat

Zo 22 november Dag van de Natuur in de boomgaard bij de Kleiputten Wim Marichal 0476/307 762
 09:00-12:00
 Fruitbomen snoeien
 parking Babilliestraat

Zo 6 december Braakman en Bourgoyen Wim Marichal 0476/307 762
 08:30

Vr 18 december Sagen en legendes rond zwammen Peter Hantson 0486/899 444
 19:30
 Organisatie: Zwalimo Hans Vermeulen

Vr 22 januari 2010 Bestuursverkiezing LAV Piet Desmet 0484/658 233
 19:30
 Met beeldmateriaal van voorbije activiteiten
 Flores - Brugsestwg 354

Natuurpunt "De Buizerd"

CURSUS POELN EN NATUURLIJKE VIJVERS

(inrichter Inverde)

Water brengt leven en dit is zeker waar voor een poel of een natuurvijver. Maar dan moet je deze goed aanleggen en beheren. Hoe diep? Hoe groot? Welke vorm? Waar leg je de poel of vijver? Allemaal vragen die je best oplost vooraleer je een de slag gaat. In deze cursus leer je hoe je een nieuwe poel of natuurvijver moet aanleggen. Je maakt kennis met het ecosysteem van een poel en leert het begrijpen. Verder wordt het leven in het water van naderbij bekeken.

Wanneer?

15-22-29 september (telkens een dinsdagavond) van 19h30 tot 22h00. Excursie op zaterdag 3 oktober in de namiddag.

Waar?

Bibliotheek (Plantijnzaal), Grote markt, Izegem

Deelnameprijs

20€ voor studenten
 40€ oud-cursisten bosbekwaamheid of werknemers ANB
 50€ anderen
 Of het gepaste bedrag in opleidingscheques

Hoe inschrijven?

Inschrijven kan op www.inverde.be of telefonisch via 02/6582494. Deze cursus loopt in samenwerking met Natuurpunt-De Buizerd vzw

Zo 13 september Geleide wandeling in Mandelhoek 9:30
 Ingang reseruaat (bereikbaar via Waterstraat)
 Gids van dienst: Mario Manhaeve

Zo 27 september   **Aanwezigheidstand**
braderie kermis Ingelmunster

Vr 2 oktober   **Infoavond rond zonne-energie**
🕒 19:30 Plantijnzaal (nabij station) bibliotheek Izegem

Tijdens deze infoavond komt u alles te weten over zonnepanelen en zonneboilers.
Thema's zoals werking, besparing, kostprijs, premies, ... komen uitvoerig aan bod.

Za 3 oktober   **Timmernamiddag**
🕒 13:30 Graag vooraf een seintje geven aan Jacqui (051/304731) bij Jacqui indien u wenst deel te nemen

De stock aan nestkasten is minimaal zodoende zal er tijdens deze activiteit terug een ganse resem aan nestkasten vervaardigd worden.
Meebrengen: wat klein timmermateriaal.

Zo 11 oktober   **Autoloze zondag Izegem**
Organisatie: Minaraad Izegem

Zo 13 september   **Geleide wandeling in Mandelhoek**
🕒 9:30 Ingang reservaat (bereikbaar via Waterstraat)
Gids van dienst: An Van de Walle

Wo 14 oktober   **Groene fietstocht**
Organisatie: Minaraad Izegem
in samenwerking met Minaraad Ingelmunster

Zo 11 oktober   **Week van het bos**
tot
16 oktober

Zo 18 oktober   **Themawandeling paddenstoelen**
🕒 14:00 ingang Mandelhoek

Gids van dienst is Frank Vandendriessche, die ons op een eenvoudige maar vattende manier doorheen de wereld van de paddenstoelen loodst en ons een leerrijke namiddag zal bezorgen. Wie erbij was verleden jaar zal dit zeker beamen.

Zo 25 oktober   **3de Izegems Eerlijk Ontbijt**
Zaal Iso Meer info bij Jacqui stragier, 051 30 47 31 of jacqui.stragier@debuizerd.be

Za 21 en Zo 22   **Dag van de natuur**
november

Maandag 7, 14 en 21 september telkens om 19.00 uur
“Creatief koken met seizoensgroenten en vergeten groenten”

Een lessenreeks door Peter Vandermeersch van de Zonnekeuken.
We werken met minder bekende of vergeten seizoensgroenten van biologische teelt. We bereiden de groenten op een niet-traditionele wijze.
Meebrengen: schilmesje, snijplank en keukenhanddoek.

Plaats: Campus Louis Tant, Hugo Verrieststraat, Roeselare
Kostprijs (all in): 54,00 € leden; 69,00 € niet-leden
Inschrijven: door storten op **Velt-rek. 979-2549725-85**
tegen 25 augustus 09;
vermelden: “kookles”

Ma 5 oktober   **“Aanleg en onderhoud van vijvers”**
door Geert Bossaert

Gratis voordracht in samenwerking met de milieudienst Roeselare in de conferentiezaal van het stadhuis.

Ma 19 oktober   **“Fauna en flora in de ecologische vijver, poel”**

Gratis voordracht in samenwerking met de milieudienst Roeselare in de conferentiezaal van het stadhuis.

Za 5 december   **“Ledenfeest”**
Gezellige bijeenkomst voor leden en sympatisanten

Excursiekalender JNM-Roeselare sep-okt-nov '09

piep = 7 t.e.m. 12 jaar

ini = 13 t.e.m. 15 jaar

gewoon = 16 t.e.m. 25 jaar

- **Zaterdag 5 september** - Vuilnisopruiactie *iedereen*

Wanneer: 14u tot 18u

Afspreekplaats: Nieuw kerkhof, Groenestraat, 8800 Roeselare

Verantwoordelijke: Jos Reynaert (0486/28 84 35 of 051/22 22 85)

- **Zondag 13 september** – Fietstocht langs de Franse grens *gewoon*

Wanneer: 8u tot 19u

Afspreekplaats: Grote Markt Roeselare

Verantwoordelijke: Tim Vandewiele (0487/64 09 69 of 051/22 96 41)

- **Zaterdag 19 september** – Startdag JNM-Roeselare *iedereen*

(ook voor NIET-JNM-leden)

Wanneer: 16u tot ...

Afspreekplaats: Natuurgebied Rhodesgoed Kachtem

Verantwoordelijke: Pieter Becuwe (0498/04 25 59 of 051/69 09 49)

Meer info: verder in het boekje

- **Zondag 27 september** – Najaarsexcursie naar de kust *gewoon + ini*

Wanneer: 7u45 tot 19u

Afspreekplaats: Station Roeselare

Verantwoordelijke: Tim Vandewiele (0487/64 09 69 of 051/22 96 41)

- **Vrijdag 2 tot zondag 4 oktober** – Werkweekend in de Gulke Putten *gewoon*

Meer info: Sebastiaan Hanouille (0497/25 19 47 of 051/24 25 45)

- **Zondag 18 oktober** – Wandelen in de Palingbeek *piep*

Wanneer: 8u30 tot 18u

Afspreekplaats: Station van Roeselare

Verantwoordelijke: Jan Vancoppenolle (0495/48 15 36 of 051/20 22 55, janvanc@gmail.com)

- **Zaterdag 24 oktober** – Milieu-actie in Kortrijk *iedereen*

Wanneer: 13u45 tot 18u

Afspreekplaats: Station van Roeselare

Verantwoordelijke: Pieter Becuwe (0498/04 25 59 of 051/69 09 49)

- **Zat 31 oktober – Zon 1 november:** Weekend Vlaamse Ardennen *ini*

Meer info: Tim Vandewiele (0487/64 09 69 of 051/22 96 41)

- **Zaterdag 7 november** - Halloweenavond in Oostnieuwkerke *piep*

Wanneer: 18u tot 22u

Afspreekplaats: Sint-Patrickstraat 27, 8840 Oostnieuwkerke

Verantwoordelijke: Tim Vandewiele (0487/64 09 69 of 051/22 96 41)

- **Zaterdag 21 november** – Werkdag Kleiputten *iedereen*

- **Zondag 22 november** - Vetbollen en life-traps maken *piep*

Wanneer: 14u tot 18u

Afspreekplaats: de VKSJ-lokalen in de kattedstraat in Roeselare

Verantwoordelijke: René Bondue (0498/ 69 49 25 of 051/22 96 51)

- **Zondag 29 november** - Fietstocht naar de Blankaart *ini*

Wanneer: 8u30 tot 18u30

Afspreekplaats: Grote markt Roeselare

Verantwoordelijke: Klaas Debusschere (0474/87 28 39 of 051/74 64 93)

De zondvloed

de zondvloed boeken

nieuwe boeken & ramsj & tweedehands,
twee verdiepingen bibliomanie, koopjes,
bestsellers en geheimtips
boekenliefde in twintigduizend en enige titels
en verder: koffie, thee, frisdranken,
bier & wijn en een leeskast

sint alfonsusstraat 4, 8800 roeselare, t 051 62 02 64
ma: 10u tot 18u, di: 9u tot 18u,
wo en do: 10u tot 18u, vr en za: 10u tot 19u

inschrijven op de nieuwsbrief kan via www.dezondvloed.be

De specialist in fotovoltaïsche installaties

solar invest

UW ENERGIE VOOR DE TOEKOMST

- ◆ Wij verstrekken deskundig advies
- ◆ Wij bezorgen u een op maat gemaakte offerte
- ◆ Wij staan garant voor een professionele installatie
- ◆ Wij verzorgen voor u de subsidieaanvragen

Sint-Hubrechtsstraat 84 • 8800 Roeselare • Tel 051 / 33 69 10 • info@solarinvest.be • www.solarinvest.be

ACD
serres & overkappingen
www.acd-serres.be

CRISIS?
Er bestaat een grote kans dat u
nooit meer supermarktgroenten eet !

serre "Luna" 226 x 224 x H 145/230 cm
optie: funderingsprofiel

A.C.D. nv
Zwaaijkomstraat 22
8800 Roeselare
tel. 051 24 25 26
email info@acd.be
www.acd-serres.be

Win een waardebon van € 250
Bezoek onze website en neem
deel aan onze fotowedstrijd

shanks.

Uw partner in afvalverwerking

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C
8800 Roeselare
Tel 051 - 22 60 44
Fax 051 - 22 13 91
www.shanks.be

Broedresultaten Steenuil 2009

Net als verleden jaar lagen er 107 kasten klaar voor het aankomende broedseizoen. Twee kasten werden niet gecontroleerd, twee niet teruggevonden en een vijfde lag aan de voet van de boom. Blijven er dus 102 kasten over om onze resultaten op te berekenen, waarvan er 64 stuks bezet waren:

- 46 nestkasten met jongen nog aanwezig; totaal goed voor 128 jongen.
- 3 nestkasten met eieren.
- 8 nestkasten met uitgevlogen jongen, aanwezige steenuilen of sporen maar geen broedgeval.
- 5 kasten met 10 dode jongen bijna allemaal de kop afgebeten.
- 2 kasten met een dode adulte vogel.

Voor 2009 komt dit op 60 % bezette nestkasten. Het gemiddelde aantal jongen per kast voor 2009 bedraagt 2,78. Vijf was het grootste aantal jongen gevonden in één kast. Na het superjaar 2008 en de harde winter vreesde ik voor een slecht jaar. Blijkt nu echter dat dit nog reuze meevalt. We hebben een zorgwekkend aantal kasten gevonden met dode jongen, die duidelijk afgemaakt werden. Dit hebben we nog voor gehad. Is de teruggekeerde Steenmarter de dader?

Voor de eerste keer hebben we ook een bezette kast die niet in een boom geplaatst is. De kast hangt onder de oversteek van een schuurtje. Verleden winter kreeg ik een telefoon van de eigenaar dat de dode boom waar de kast in lag omgewaaid was. De enige overblijvende bomen stonden op het erf en de kast mocht daar niet in van de man. Het enige alternatief was het schuurtje, de vogel vond het goed en bracht drie jongen groot op de nieuwe locatie.

Tekst en foto: Ludo

Uilentocht met hindernissen

Het laatste weekend van mei was het weer zover. Dit is voor ons, Johan Margot en mezelf, nieuwsgierig uitkijken naar het broedresultaat van onze steenuiltjes.

We hebben een lijstje van 15 adressen waar er steenuilbakken liggen, zowel bij landbouwers als particulieren.

Onze eerste stopplaats was al direct een voltreffer: 5 jongen van ongeveer 13 dagen oud!

De volgende beurt was al minder: géén kleine uiltjes...maar wel 1 grote dode uil in de bak. Nochtans was het hier ieder jaar bingo. Raar maar waar.

De volgende steenuilbakken waren weer meer hoopgevend: de ene keer 3 uiltjes, de andere keer 2.

Dan hadden we een locatie waar er verleden jaar ook geen uilenjongen waren, dit was nu weer zo... Maar we schrokken wel van het feit dat aan de overkant bij de buren, tegenover onze bak, een dode kauw bengelde aan een tak van een boom in een kippenpark. Was dit een poging om de uilen af te schrikken? Uilen eten toch geen eieren - of misschien toch in deze crisistijd? We zullen natuurlijk een andere plaats zoeken voor deze bak.

De volgende halte zullen we ook niet rap vergeten. Om deze bak te controleren moeten we door een weide om aan de

boom te komen waar de bak vastligt.

Tot onze grote verbazing was de boom gedeeltelijk afgekraakt en de bak lag netjes tussen de koeienvlaaien.

Vlug die bak opengedaan en warempel: 3 prachtige uilenjongen die ons met grote ogen aanstaarden! Een gelukkig gevoel gaf ons dit, een mooi moment, zelfs de koeien bleven stil rond ons staan.

Waarschijnlijk hebben de ouders gewoon de 'uilejongskes' verder gevoederd terwijl de bak op de grond lag en de koeien toekken.

We hebben toch wijselijk de bak terug vastgemaakt op de overblijfselen van de afgekraakte boom.

Voldaan reden we naar de volgende post. Zoals iedere jaar: onvruchtbare eieren... Tja wat doen we daarmee? Volhouden zeggen we dan tegen elkaar. Het zal wel eens lukken.

Onze voorlaatste uilenbak was er ook één om niet te vergeten.

Moet je even voorstellen: de bak ligt op een heel jonge knotwilg, vlak naast een heel diepe gracht, vliegopening gericht naar de weide en het "openingsgat" aan de kant van de gracht.

Normaal zou de boer ons helpen met de laadschop van zijn tractor om ons omhoog

De resultaten van de laatste 10 jaren :

Jaar	Aantal kasten	Bezette kasten	Gemiddelde jongen per kast
2000	110	45%	2,5
2001	108	49%	2,5
2002	106	55%	2,6
2003	105	56%	2,6
2004	102	58%	2,7
2005	100	61%	2,88
2006	104	61%	2,65
2007	115	55%	2,85
2008	107	68%	2,72
2009	107	60%	2,78

te tillen, maar nergens een boer te bespeuren. Dan hebben we maar zelf het klusje geklaard.

Johan lag plat op zijn buik bovenop de bak, gezicht naar die onheilspellende diepte, en ik maar het wiebelend boompje trachten stil te houden...riskant maar toch spannend.

In ieder geval kon Johan ondersteboven toch 4 jongen tellen...of zag hij dubbel en waren er maar 2?

Traditiegetrouw was onze laatste bezoek bij mijn dochter en schoonzoon en mijn kleinkinderen.

Dit jaar was het weer prijs: 3 uiltjes. Jim, mijn kleinzoon, was wild enthousiast om een uiltje vast te houden: blinkende oogjes en enorm fier! (zie foto voorkaft) Volgend jaar nemen we Jim mee op onze uilentocht, dan is hij al 4 jaar geworden... zou Johan niet meer plat op zijn buik moeten liggen ..... en boompje en bak er wel bij varen!

Het zal beslist weer spannend worden volgend jaar.

Willy De Ruyter

Zwaluwen boeren niet goed

Dat zwaluwen het hard te verduren krijgen, kunnen we wel een understatement noemen. Van telefoondraden die doorhangen onder het gewicht van massa's zwaluwen kunnen we alleen nog dromen. Zoveel bleek ook weer bij de landelijke zwaluwtelling van 30/31 mei, die de achteruitgang weer eens leek te bevestigen (website Natuurpunt).

Onze nieuwsgierigheid was gewekt om te achterhalen als die negatieve tendens ook in Mandelstreek bevestigd wordt. Sinds 2006 kunnen we hiervoor de gegevens gebruiken die we bij de controles voor de zwaluwsubsidie in Roeselare doen, en door de milieudienst verwerkt worden. In Hoogdele ligt een voorstel op tafel om hiermee in 2010 van start te gaan.

Deze zomer gingen weer een aantal vrijwilligers van onze afdeling op boerenzwaluwvisite bij landbouwers en bezochten ze ook de plaatsen waar huiszwaluwen nestelen. Voor 2009 zijn bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet alle gegevens binnen, maar we kunnen toch reeds enkele voorlopige conclusies trekken.

Op de sites (30 aanvragen) deed het deugd te merken dat het subsidiesysteem werkt, en dat er door de eigenaars echt inspanningen gedaan worden om de nestelende zwaluwen succesvol hun kroost te laten grootbrengen.

Huiszwaluwen.

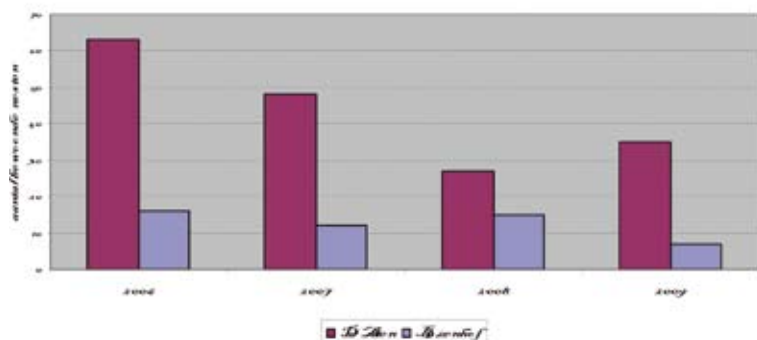

De twee kolonies zijn er nog steeds: een vrij talrijke groep in het MPI St. Idesbald en een kleine vestiging in de woonwijk Biezenhof. Op Idesbald werden al op 10 april huiszwaluwen gemeld, terwijl ze pas een maand later verschenen in Biezenhof, waardoor bewoners vreesden dat het met hun kolonie afgelopen

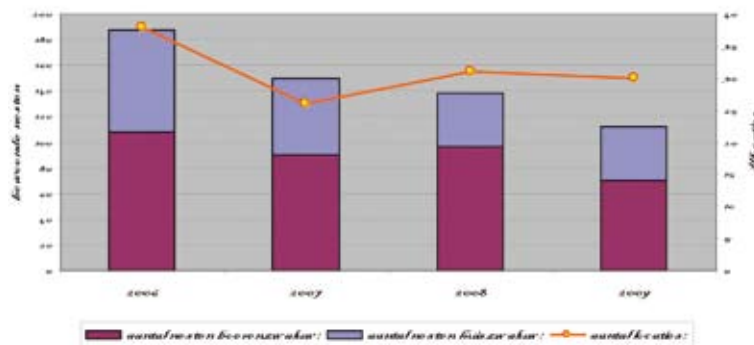
zou zijn. Uiteindelijk telden we er nog 7 nesten tegenover vorig jaar 15. Schommelingen kunnen altijd optreden, maar of die kolonie nog levensvatbaar zal blijven?

Vorig jaar deed zich eenzelfde steile achteruitgang voor in Idesbald: in 2006 63 nesten, in 2007 48 en voor 2008 slechts 27. Maar gelukkig was er dit jaar een klim naar 35 bezette nesten. Wanneer we aannemen dan er wisselwerking bestaat tussen beide sites, dan blijft het aantal sinds vorig jaar voor beide plaatsen samen vrij stabiel: 42 nesten zowel in 2008 als dit jaar. Een open vraag of ze volgend jaar nog enkel in Idesbald komen nestelen.

Evolutie kolonies huiszwaluwen

Evolutie zwaluwnesten Roeselare

Nog een vaststelling: in het Biezenhof werd nauwelijks een tweede broedsel grootgebracht: bij de familie Werbrouck, die vorig jaar een jong met de hand opkweekte, waren alle zwaluwen (3 koppels) al weg vanaf 27 juli.

Boerenzwaluwen.

Bij deze lentebodes doen nog steeds hun naam alle eer aan: ze gaan nog steeds voluit voor hoevetoerisme. Maar met uitgedunde rangen is het voor hen ook crisistijd.

Op 10 van de 24 bezochte plaatsen kwam slechts nog één koppel tot nestelen, of blijven ze helemaal weg. Bij de geïnventariseerde boerderijen zijn er twee goedbevolkte plaatsen van vorig jaar niet opnieuw bezocht, waardoor de cijfers voor de koloniegrootte wellicht wat aan de lage kant kunnen liggen in 2009. Anderzijds zijn er 5 nieuwe aanvragen, waar voorheen geen melding van gebeurde.

De voorlopige cijfers geven niettemin een daling van succesvolle broedgevallen: 70 nesten waar het de vorig jaren rond de 100 schommelde. Ook het aantal broedparen per hoeve, voorheen gemiddeld 4, komt nu op 2,9. De grootste kolonie telde 14 nesten, maar dit is een zeldzame en te koesteren uitzondering... Over het aantal succesvol uitgevlogen jongen per nest hebben we slechts zeer sporadisch gegevens, en is het koffiedik kijken om hierover betrouwbare uitspraken te doen. Bij controles bleek een tweede broedsel gelukkig algemeen, met vaak nog nestjongen in augustus. Hierdoor ligt het aantal jongen per koppel hoger als bij onze huiszwaluwen.

Met de lentebodes bij uitstek hopen we plaatselijk het tij te kunnen keren: de huidige beschermingsmaatregelen in de broedgebieden blijven zeker belangrijk voor beide kwetsbare soorten. De zware tol die ze met de risico's van de trek en in de overwinteringsgebieden moeten betalen zijn hiermee natuurlijk nog niet van de baan. Duimen voor een coherente internationale aanpak om de soort uit de rode zone te houden.

Tekst: Piet

Gegevens: Natuurpuntvrijwilligers en milieudienst Roeselare

Broeden, geteld worden en verdwijnen

Het grootste deel van het jaar verblijven gierzwaluwen in Afrika ten zuiden van de evenaar. Eind april komen ze bij ons aan na een tocht van 7000 km. Ze zoeken hun zelfde nestplaats van het jaar voordien op, brengen hun jongen groot en eind juli, begin augustus verdwijnen ze terug richting Afrika.

Oorspronkelijk broeden gierzwaluwen op rotsen en kliffen. In onze streken beantwoorden steden aan een dergelijk biotoop. De vogels nestelen onder dakpannen of in spleten en kieren.

Tijdens verbouwingen worden dergelijke gaten meestal gedicht. Natuurpunt Mandelstreek zet zich in om die nestbiotopen te behouden door het plaatsen van nestbakken tijdens

renovatiewerken. En met resultaat! Dat bleek weer tijdens de jongste gierzwaluw telling in het centrum van Roeselare in juni laatstleden.

We houden de telling op dat moment omdat de jonge vogels dan ook al vliegklaar zijn en dus in onze statistieken verdwijnen. Dat verdwijnen mag je letterlijk nemen. We hebben het nog steeds moeilijk om de telresultaten van de verschillende waarnemers op elkaar af te stemmen en tot een coherent geheel te komen. Het blijft gissen naar de totale populatie. Misschien moeten we volgend jaar eens tellen op de ons gekende broedplaatsen? Wat wel vaststaat is dat de meeste waarnemers meer vogels telden dan de vorige jaren. 2009 is beslist een uitstekend gierzwaluwjaar.

Het mooie weer in mei en juni, met de vele insecten als gevolg, leidde tot goed doorvoede jongen.

Koen

Rode kelkzwam?

treffend in een donkerbruine, plastische en fel stinkende blubber. Alsof ze onze lethargie betreffende determinatie betaald wilde zetten.

De ramp werd nog groter toen we uiteindelijk toch met onze neus in de naslagwerken doken. De kleur en de vindplaats brachten ons onmiddellijk op het spoor van de 'rode kelkzwammen'. Er zijn er echter twee, allebei mooi rood gekleurd, en – u raadt het al – alleen

(Sarcoscypha coccinea) gezien, ofwel de 'krulhaarkelkzwam' (Sarcoscypha austriaca). Verder opzoekwerk leert ons dat "Beide soorten saprotroof leven op begraven stukjes hout en de voorkeur geven aan gebieden die nat zijn gedurende de winter en voldoende schaduw kennen in de zomer." En dan weer dat ene zinnetje: 'Zijn alleen met zekerheid microscopisch van elkaar te onderscheiden'.

Willen we het knagende gevoel van de niet-determinatie wegwerken dan zit er niets anders op dan terug af te zakken richting Callenelle. In de wetenschap dat rode kelkzwammen slechts om de paar jaar vruchtlichamen produceren en dat ze zelfs tot 10 jaar verder kunnen leven zonder paddenstoelen te vormen is dat een hele troost...

Koen

Peter ging er zelfs bij liggen en nam de foto die op de voorkaft van dit nummer prijkt. Tijdens een mossenexcursie op 14 maart in Callenelle (Henegouwen) kwamen we in een broekgebied met populieren en wilgen. Groot was onze verbazing toen we verspreid over de bodem prachtige, intens rood gekleurde bekerzwammen waarnamen.

We groeven voorzichtig een exemplaar uit en konden vaststellen dat de zwammen op takjes groeiden (gezien de biotoop dus waarschijnlijk wilg of populier). Met de substraatkeuze en die opvallende blitse kleur in ons achterhoofd sliepen we op beide oren. Deze soort zouden we thuis gemakkelijk kunnen determineren. Voor alle zekerheid namen we nog een klein exemplaar mee naar huis.

Maar net daar liep het mis. Terug thuisgekomen en opgeslokt door de mallemlolen van dagelijkse beslommingen werd die prachtige waarneming naar ons onderbewuste verdreven. Ondertussen veranderde de bekerzwam langzaam, maar heel doel-

microscopisch van elkaar te onderscheiden. Daarvoor was het nu net te laat. Ofwel hebben we dus de 'rode kelkzwam'

DESOTEC
ACTIVATED CARBON

adsorption on the move

DESOTEC
ACTIVATED CARBON

ACTIEVE KOOL   FILTERS   REACTIVATIE

DESOTEC N.V.-S.A. Regenbeekstraat 44, B-8800 Roeselare • T +32 (0)51/24.60.57 • F +32 (0)51/24.59.16 • desotec@desotec.com • www.desotec.com

Zaterdag 19 September: JNM-Startdag

Vandaag gaat het nieuwe JNM-werkjaar officieel van start. Op deze dag kunnen alle geïnteresseerden en vaste leden deelnemen aan een namiddagactiviteit en kunnen alle mensen die meer willen weten over JNM een infosessie bijwonen. Natuurlijk is er ook plaats voor een hapje en een drankje. Iedereen is welkom!

Programma

16u – 18u30: Natuurspel voor iedereen vanaf 7 t.e.m. 25 jaar

18u30-20u30: Hapje en drankje + infosessie rond JNM

20u30-....: Avondwandeling + Nachtvinders vangen

Wanneer

16u - ...

Afspraakplaats

Ingang natuurgebied 'Rhodesgoed' in Kachtem

Meenemen

Aangepaste kledij

Contactpersoon

Pieter Becuwe (0498/04 25 59 of 051/69 09 49, shadowpierre@hotmail.com)

Inschrijven

Graag inschrijven voor vrijdag 11 september!

In de branding

Argonne: weer meer voor Belval!

Op de valreep kregen en lanceerden we de noodoproep voor het meer van Belval net voor het ter perse gaan in het vorig nummer.

Op 7 juli laatstleden is het sprookje waar geworden: Natuurpunt werd bij notariële akte voor 55% eigenaar van ruim 203 ha vijvers en bossen in Belval. Samen met de Franse partners moet er nu dringend werk gemaakt worden van de restauratie van de dijken van de grote vijvers. Hierbij neemt de Conservatoire Champagne-Ardennes het regulier beheer voor zijn rekening, waarbij Natuurpunt in de commissie van eigenaars een doorslaggevende stem heeft. Er wordt werk gemaakt van een vrijwilligerswerking naar het model van Natuurpunt en JNM.

Dank zij de gulle giften van de vele honderden Belgische en Nederlandse donateurs werd de aankoop van deze unieke hotspot mogelijk. Nu reeds zijn € 85000 overgemaakt aan Natuurpunt, maar we zijn nog een eind af van het totale bedrag van € 280000 dat als restfinanciering moest opgehoest worden. Deze aankoop gaat niet ten koste van de reguliere fondsenwerving voor terreinaankopen in Vlaanderen. Na het grote zomerfeest in Belval van 22 augustus willen we daarom de klokken blijven luiden rond deze natuurparel.

Laat dit ook aan vrienden en kennissen weten! Fiscaal aftrekbaar giften zijn nog steeds welkom op **293-0212075-88 van**

Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen (IBAN-code BE56 2930 2120 7588, BIC = GEBABEBB) met vermelding 'gift project 1410 Belval'.

We geven ook even mee dat er een prachtig geïllustreerd boek verschenen is: **'Argonne, toekomst voor een verleden'**, van de hand van auteurs Rik Desmet en Koen Van Den Berghe. Via www.natuurpunt.be/winkel of met een mail naar winkel@natuurpunt.be kan je het bestellen voor € 20 (Natuurpuntleden € 18) met bestelcode NATHIS003.

De Huwynsbeekvallei op de Heihoek verstikt onder dumping

Honderden mensen zijn op 26 april tijdens de Dag van de Aarde mee op ontdekkings-tocht geweest in Ter Kerst en omgeving. Dit bracht hen in de mooie glooiende omgeving van de Huwynsbossen, waar een gedeeltelijk herstel van het oude heide – en boslandschap gebeurde door de aanplant van 20 ha bos op het grondgebied van Lichtervelde.

In de laatste jaren werden in de beekvallei van de Huwynsbeek een paar honderd vrachtwagens aarde gedumpt, die er ondanks PV's blijven

liggen. Recent in augustus ging dit opnieuw verder, met inbegrip van het laten verdwijnen van bomen. Ondanks nota's over de bescherming van nog bestaande natuurlijke waterberging, kunnen dergelijke aanslagen ongemoeid doorgaan, waarbij de gemeente doet alsof hun neus bloedt.

Van de inbreuken zijn minister van leefmilieu Joke Schauvlieghe en gouverneur P. Breyne op de hoogte gesteld. We dringen er, samen met de plaatselijke milieubeweging, ook met Natuurpunt Mandelstreek met spoed op aan de Huwynsbeekvallei opnieuw in zijn landschappelijke waardevolle en waterbergende functie te herstellen.

Close-up

Madeliefje, *Bellis perennis*

Het Madeliefje behoort tot de familie van de Compositen of Asteraceae, zoals Paardentbloem, Klein Hoefblad, Guldenroede, Kamille, Koninginnekruid, Duizendblad...

Het Madeliefje heeft witte lintbloemen en gele buisbloemen. De bladen zijn in een rozet en elke bladerloze bloemstengel draagt één bloemhoofdje.

Het Latijn Bellis kan 2 betekenissen hebben : bellus, bella, bellis : mooi, lieflijk of bellum : oorlog. Dit slaat op het gebruik in de oudheid als wondplant op het slagveld. Perennis komt van het Latijn 'per' en 'annus' : door het jaar. Het Madeliefje blijft vrijwel het hele jaar bloeien, zelfs onder de sneeuw.

Volksnamen zijn meizoetje, meizoentje, weidebloempje, kersouwke, kasseike ...

Een sprookje vertelt hoe de madeliefjes ontstonden. Wanneer het graf van Jezus werd geopend en Maria het lichaam van haar zoon niet meer ontwaarde, begon ze te schreien. De tranen rolden over haar goddelijk wezen en vielen ten gronde, overal waar ze ging, door de weiden en langs de wegen. En overal waar ze ging, door de weiden en langs de wegen, bloeiden onmiddellijk madeliefjes, kleine witte bloempjes met gouden hartekes.

Het Madeliefje wordt tegenwoordig weinig voorgeschreven in de kruidengeneeskunde. Vroeger werd het gebruikt als bestanddeel van zalven die men gebruikte bij verwondingen en kneuzingen. Men maakte aftreksels van de plant in ezelenmelk, wat als uitstekend middel beschouwd werd bij longaandoeningen.

Receptjes:

In de keuken kan je jonge bloempjes gebruiken op slaatjes, in de soep of in ijsblokjes.

Je kan er borrelhapjes mee versieren : steek een tandenstoker door een blokje kaas of door een aperitief tomaatje. Doe daar een half radijsje op en steek er tenslotte een madeliefje op. Het is niet alleen lekker maar ook mooi.

Rita

Bij Demezen te gast (deel 2)

Deze rubriek mag dan al "Uit de oude doos" heten, het tegendeel hebben Cien en ik ondervonden toen we midden augustus bij oud-secretaris Jan Demees en echtgenote Hilda Vergote op visite gingen. Hoewel vooraan in de 80, blijven ze springlevend en is Jan nooit verlegen om een kwinkslag, al vele jaren zijn steeds weer verrassend visitekaartje. Samen zijn ze bevoorrechte getuigen van de prille jaren van Mandelstreke.

Hoewel bij Jan en Hilda, bleven we voor een keer van de geestrijke dranken af, en deden een gemoedelijke babbel over de ontstaansgeschiedenis van de afdeling Mandelstreke. Dus samen rond de tafel met zicht op een weelderige tuin, en naast Jan een stapeltje zorgvuldig bijgehouden archieven uit de beginperiode, zoals het een nauwgezet administrator past. Ook zo kennen we Jan, principieel, maar waarbij ernst en luim perfect te verzoenen zijn.

Als infobron zullen we met dit laatste vele uren zoet zijn, maar toch wilden we hen enkele van de vele anekdotes uit die prille jaren liever zelf laten vertellen. Meestal vind je die niet in verslagen en krantenknipsels van de vereniging terug.

Je vader was de eerste secretaris van de afdeling. Hoe kwam je zelf bij Mandelstreke terecht?

Jan: Vader Louis werd eerste secretaris toen in 1954 de afdeling boven de doopvont werd gehouden. Ik werd ingespannen als chauffeur om hem naar de bestuursvergaderingen te brengen, die plaatsvonden in het Hotel Bourgogne. Ik bleef er bij het gezelschap hangen om pinten te drinken. Stilaan ging ik ook op uitstappen mee, nu en dan in het goed gezelschap van jufvrouw Hilda Vergote.

Was Adhemar Lagrou er van die beginperiode ook al bij?

Jan: Nee, maar vrij kort na de aanzet is hij er, ook via vervoer, ingeluisd. Door Paul Houwen dan nog wel. Aangezien Adhemar over een auto beschikte, en de 'jonge gasten' als Paul, Luc Houtsaegher, Antoon De Roo verder gelegen gebieden wilden verkennen, haalden ze hem over de brug voor hen chauffeur te spelen en smeerden hem zelfs een steunlidmaatschap aan. Dit balletje bleef rollen waarbij zijn groeiende nieuwsgierigheid en blijvende interesse was gewekt.

Toen je vader in 1957 overleed, heb je zijn werk bij de afdeling voor liefst 20 jaar verder gezet.

Jan: Dat klopt niet helemaal. Aanvankelijk is mijn broer Guido 2de secretaris geworden. Maar met zijn vertrek naar Amerika heb ik enkele maanden later de fakkel overgenomen, tot ik die doorgaf in 1978. Ook in de VS bleef Guido naar vogels

BIJ DE WIELEWAAL

Ons natuurreserveaat wordt steeds mooier

Velen onzer lezers, die trouwe bezoekers geworden zijn van het prachtig hoekje natuur dat zich langs de kleine Bassin bevindt, bemerkten in de laatste tijd dat er daar iets aan het veranderen was en dat er t'allenkanten planten en boompjes te voorschijn werden getoverd. Overal struiken Hortensias die ons reeds doen verlangen naar de bloeitijd. De < Wielewalers > halen eer van hun werk. Stilaan beginnen onze Roeselaarnaars, die niet zo gemakkelijk geestdrif-

tig te maken zijn, te beseffen wat er gedaan wordt door enkele mensen die enkel het verlangen hebben onze stad een beetje meer schoonheid te geven.

Op 9 november j.l. werden langs de kleine Bassin niet minder dan 382 struiken, boompjes, knollen, wortelstokken, bollen en scheuten aan de bodem toevertrouwd.

Al deze aanplantingen komen voort van milde schenkingen. Niets van dat alles is moeten aangekocht worden en op de koop toe hebben deze idealisten (want zo moeten die mensen werkelijk genoemd worden) al die dingen met eigen handen geplant. Die zaterdag namiddag werd er gespit, gekapt en geplant door hen die, als eenvoudige beloning enkel verwachten: hun eigen stad te zien verfraaien en hun medeburgers iets te schenken waar ze genoeg zullen aan beleven.

Hoed af voor zulke mannen. Ze zullen echter niet ophouden. Er zal nog gewerkt en gewroet worden tot alles is zoals het moet worden. De naakte muren aan de overkant moeten volledig verdwijnen achter groen lover.

Er is echter nog veel te doen vooraleer dit alles zal klaar zijn. Iedereen zou op zijn manier moeten kunnen helpen.

Wie bezorgt er nog enkele rododendronstruiken, zilverberken, sierlissen, waterlilies, gewone kerstsparran en scheuten van klimop?

Wie over deze soort planten beschikt, belt nummer 21383 op en onmiddellijk wordt het beschikbare afgehaald.

Volgende week zaterdag gaan de Wielewalers terug aan de slag. De mannen van goede wil trekken opnieuw op naar de kleine Bassin met spade, pik, zaag, bijl, enz... Tegen volgende zomer moet en zal dat hoekje veranderd zijn in een klein paradijs, waar het wemelt van wattervogels en waar kleurige bloemen en groene struiken en planten een weelde zullen zijn voor het oog van de verpozende en genietende wandelaars.

Proficiat, mannen! R. S.

kijken, waarbij hij ooit eens op excursie toevallig aan de praat geraakte met Roger Tory Peterson, terwijl hij vogels aan het schetsen was. Inderdaad, dé meneer van de Petersons vogelgidsen, in de vorige eeuw zowat de bijbel voor de meeste ornithologen, en zeer populair in Vlaanderen en Nederland.

Wanneer je hoort spreken van de toenmalige Wielewaal, denken we op de eerste plaats aan een ornithologische vereniging: dus vogels kijken. Waren de activiteiten hier plaatselijk ook toe beperkt?

Jan: De uitstappen, heel vaak met een volle bus waarbij het ganse gezin meeging, gingen op de eerste plaats naar typische vogelrijke gebieden. Vaak werden op avonden ook sprekers uitgenodigd, waarbij we o.a. aan graaf Leon Lippens en vogelfotograaf Marcel Verbrugghen denken die naar Roeselare afzakten.

Onder impuls van het bestuur, waar Louis een flinke aandeel in had, werd de Kleine Bassin vanaf halverwege de jaren vijftig aangepakt en ingericht als natuurreserveaat. Commissaris Maurice Seurinck was verantwoordelijk voor de praktische schikkingen, terwijl Paul Houwen het wetenschappelijk deel voor zijn rekening nam. Het krantenartikel van 29/11/1957 laat zien hoe ook de bevolking betrokken wordt in deze nieuwe vorm van beheerswerk en probeert ze tegelijk voor natuurbeleving warm te maken.

Nihil nove sub sole...

(wordt vervolgd)

Piet

De Bynnex-kijkers van Natuurpunt

10%

korting voor leden
van Natuurpunt

Oog in oog
Beleef de natuur
vanop de eerste rij

Bynnex Andes

niet-ledenprijs: 197 euro
(incl. BTW)

Bynnex Everest

niet-ledenprijs: 262 euro
(incl. BTW)

Verkooppunten

Natuurpunt-optiekshop 'Sights of Nature'
Pieter De Conincklaan 108 • 8200 Brugge
son@deputter.com • 050-31 50 01

Natuurpunt-winkel
Stationstraat 40 • 2800 Mechelen • 015-43 16 88
www.natuurpunt.be/winkel • winkel@natuurpunt.be

natuurpunt
natuur voor iedereen

24/5 Roeselare 1 grauwe vliegenvanger in tuin, op 27/5 een koppeltje + broedgeval	Piet
3/6 Rumbek Kleiputten: koekoek, dodazzen met jong	Piet
13/6 Rumbek Kleiputten: 2 zangposten van zomertortel, buizerd, witgatje, scholekster	Piet
18/6 Roeselare ooievaar	Luc Decler
30/6 Roeselare grauwe vliegenvanger (broedgeval?) in tuin	Simonne en Antoon
3/8 Roeselare boomvalk met prooi	Philippe en Piet
5/8 Roeselare Grote bassin: futen met jongen	André en Monique Willaert
8/8 Rumbek Kleiputten: ijsvogel, duizendguldenkruid	deelnemers zomerwerkdag
17/8 Roeselare nachttek oeverloper	Philippe, Koen, Johan, Piet
26/08 Kortemark Havik boven tuin	Gerard Dooms
26/08 Kortemark 42 boerenzwaluwen verzamelen hoog in de lucht, waarschijnlijk om naar het zuiden te trekken	Gerard Dooms

Personalia

- We delen in de vreugde van Jelle en Rozemien Quartier-Collette, bij de geboorte van hun dochtertje Noor op 5 juni.

- Op 21 juli overleed Camille Stragier, vader van Jacqui (conservator Mandelhoek en bestuurslid Natuurpunt De buizerd).

Op 7 augustus overleed Maria Snauwaert, grootmoeder van Koen Maes.

We betuigen beide families onze innige deelneming.

Colofon

Bestuur Mandelstreke:

voorzitter: Piet Desmet - 051 225 852 - natuur.mandelstreke@gmail.com
ondervoorzitter: Wim Marichal - 0476 307 762 - wim.marichal@telenet.be
secretaris: Philippe Deprez - 050 347 824 - philippe.deprez@telenet.be
penningmeester: Johan Plouvier - 051 226 678 - johan.plouvier@gmail.com
redacteur: Koen Maes - 051 727 001 - koenmaes@hotmail.com
materiaalman: Willy De Ruyter - 051 697 796 - willy.de.ruyter@telenet.be
communicatie: Peter Hantson - 051 203 063 - peter.hantson@skynet.be
bestuursleden:
Cien De Roo - 051 502 346 - barth.verhaeghe@telenet.be
Johan Hanssens - 051 309 199 - johanhanssens@fulladsl.be
Koen Vandepitte - 051 727 257 - vandepitte.koen@skynet.be
Ria Wyffels - 050 211 392 - riawyffels@yahoo.com

steenuilwerkgroep: Ludo Momerency - 051 225 280 - ludo.momerency@telenet.be
conservator De Kleiputten: Piet Desmet
webmaster: Philippe Deprez
lay-out: Johan D'haenen - 0485 953 435 - johan.dhaenen@howest.be

Bestuur kern De Reiger:

voorzitter: Jean-Pierre Vandamme - 051 771 213 - jeanpierrevandamme@skynet.be
secretaris: Mathieu Foré - 051 770 061 - mathieu.fore@lin.vlaanderen.be
bestuursleden:
Filip Cardoen - 051 770 159 - info@filipcardoen.be
Bart Debaes - 051 229 088 - bdebaes@yahoo.com
Peter Goossens - 051 249 448
Peter Donck - 0497 450 811 - peterdonck@telenet.be

Bankrekening van Natuurpunt Mandelstreke:

979-9627307-62 p/a Klokkeputstraat 93, 8800 Roeselare

Vergaderlokaal: Café Flores - Brugsesteenweg 354, 8800 Roeselare 051 244724

Website: www.natuurpunt.be/mandelstreke

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganze gezin = €20 (tijdschriften DWV 4x en Natuurblad 4x) op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt vzw - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften:

Natuur.focus (4x) en Natuur.oriolus (4x) = elk €8,5 of samen €14,5

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €5 op 979-9627307-62

Nestkasten: kleine holenbroeders voor €9 (zelfbouwpakket €5)
vleermuizenkast voor €12,50
mussenhotel voor €20

Voedertafels: vrijstaand/hangend voor €15
muurmodel voor €8

De vermelde bedragen zijn ledenprijzen

Info: Ludo Momerency - 051 225 280 - ludo.momerency@telenet.be

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelhoek

(vanaf €30 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3576, Mandelstreke".

Giften voor Vogelwerkgroep Mandelstreke

(vanaf €30 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 230-0524745-92 van Natuurpunt Studie vzw, met vermelding "VWG Mandelstreke - project 2423".

Werken mee aan dit nummer:

Brigitte Crombez, Philippe Deprez, Cien De Roo, Piet Desmet, Johan D'haenen, Rita Gesquière, Peter Hantson, Caroline Jamar, Koen Maes, Wim Marichal, Jacques Verhaeghe, Tim Vandewiele, Sigrid Verhaeghe, Ria Wyffels.

Foto cover: boven: Peter Hantson - onder: Willy De Ruyter

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen

1 november

Dit tijdschrift is gedrukt op gerecycleerd papier

ARGENTA

uw appeltje voor de dorst

Spaarbank
Verzekeringen
Leningen
Beleggingen

KANTOOR BABYLON - CBFA 26672
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - CBFA 48078
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

LIEVEN MESSEYNE - CBFA 27155
Leenbosstraat 16, 8830 Gits, 051 20 10 86
Ieperstraat 768, 8830 Hooglede, 051 24 45 52

KANTOOR VANHAECKE - CBFA 61160
Rumbeeksestwg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - CBFA 46891
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

ARGENTA SPAARBANK NV - CBFA 27316
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

*Altijd
een groen
streepje
voor ...*

Grafisch ontwerp
Filip CARDOEN

Filipcardoen.be

Rouwcentrum WERBROUCK

Bruanestraat 27
8800 Roeselare
☎ 051 25 16 35

www.rouwcentrumwerbrouck.be

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - 8800 Roeselare
tel.: 051 69 00 30 - fax: 051 69 00 31
info@davidtshubert.be - BE 442 678 603

TULIKIVI

100%
ecologisch
verwarmen

slechts 2 u.
stoken voor
24 u. warmte

BROUCKE
 Kachel & SpeksteenCenter

Diksmuide - Roeselarestraat 92
Tielt - Markt 8 - Oostduinkerke - Leopold II laan 28
www.broucke.be - 051/50 00 87

De nr. 1
in W.-VL.
in
**pellet
speksteen
& hout
kachels**

 ecostream

Zonnestroom. Zuiver en zeker.

Zelf elektriciteit produceren is dubbel interessant.
U bespaart energie én u verdient er geld mee! Het maakt niet
uit of u die energie zelf gebruikt of teruglevert aan het net.
Bovendien gaat u efficiënt om met een natuurlijke bron
van energie en dat is goed voor iedereen.

**Maak daarom elke dag gebruik
van de gratis energie van de zon!**

Onze specialisten vertellen u graag meer over uw
persoonlijke mogelijkheden met zonne-energie.
Neem daarom gerust eens vrijblijvend contact met ons op
via 050 71 51 01 of kijk op www.ecostream.be.

ONZE MISSIE: EEN DUURZAME ENERGIEVOORZIENING VOOR IEDEREEN

**Kite Petrel,
de nieuwe verrekijker van
Natuurpunt**

10%
korting voor
leden van
natuurpunt

Ledenprijs: € 355,50
(incl. BTW)

Natuurwinkel
Stationstraat 40
2800 Mechelen
www.natuurpunt.be/winkel
winkel@natuurpunt.be • 015-43 16 88

Natuurpunt-optiekshop
Pieter De Conincklaan 108 • 8200 Brugge
songdeputter.com • 050-31 50 01

Bij aankoop van een
Kite-verrekijker of -telescoop

1 gratis loupe
Kite Doublet (waarde € 20)

Actie geldig tot 31/10/2009